

מחשבת קצרה על הדף

הרב יחזקאל הרטמן
SHORT MACHSHAVA ON THE DAF

בבא מציעא עב

עניין: גר שנתגייר לגבי חיבוי ממונות

תוס' סנהדרין עא:

בן נח שבירך את השם ונתגייר בו. חימה אי הוה מילתיה דרבי חנינא כחנאי דפליגי בהחולץ (יבמות דף מח:). מפני מה גרים מעונין בזמן הזה מפני שלא קיימו ז' מלות שקבלו עליהן בני נח אלמא מיענשי ורבי יוסי פליג התם ואמר גר שנתגייר כקטן שנולד דמי ולא מיענשי כלל ועוד קשה דסוגיא דהכא ללא כחד דאמרינן עשה כן צישראל חייב ואי כר' יוסי כקטן שנולד דמי ונראה שיש לחלק דכולה שמעתין צדיני אדם והתם צדיני שמים:

ספר חסידים

תרצא אע"פ שאמרו [א] גר שנתגייר כקטן שנולד דמי לשלם [ב] ואם הרג נפש צריך כפרה [ג].

יד שאלו לבעל השואל ומשיב ח"ב סי' רמא

יד צני' מהשתתף או מהשתתף וכו' והטעם כהב הב"י דכיון שנתגייר כקטן שנולד דמי ולכאורה קשה דהרי אמרו בסנהדרין דף ע"א ב"ל שבירך את השם ונתגייר פטור הואיל ונתחנן דינו וכתבו החו"מ ד"ה ב"ל דהרי בהחולץ פליגי ד' יוסי ורשב"ם איגריס נענשו על ז' מלות הא כאן אמרי' בפ"ה כן צישראל חייב ואי כר' יוסי כקטן שנולד דמי ולרבנן מענשו וכתבו שיש לחלק דכאן שנתגייר כקטן שנולד דמי וכפי הכרח' כוונת' דאח"כ כ"ל דגר כקטן שנולד דמי רק צדיני אדם חייב וכ"כ הגמרא ש"ל שם בהדגה דל"ל ד"ל ש פטור וצדיני אדם חייב ולפ"ז מובאר לענין דמי אדם אף דהוה כקטן שנולד וע"מ חייב א"כ קשה נענין ככאן וקללה שחייב צדיני אדם אח"כ יפטר בזה אמנם נראה דיש חילוק בין אם נתחייב צדיני אדם קודם שנתגייר או לא נתחייב קודם וא"כ שם דנתחייב ג"כ קודם שנתגייר שוב לא מופיע דמי אדם לפוטרו משא"כ כאן דקודם שנתגייר לא נתחייב צדיני אדם לכל שנתגייר נפטור דה"ל כקטן שנולד ויש להסתמך הדברים דבאצט"ל כל הענין דגר שנתגייר חסונ כקטן שנולד הוא ממש שכתבנו דג"כ נגרוהו על כג הבניות שטעה שצרי מתחילתו על כג ד"כ ד"כ ד"כ וכל דהכונה על כג כנסות ד' ובחזרהו ולפ"ז כבר נודע דנענין מיתת ב"ד לא מועיל חסונה סיפטר מענשו וכדאמרו בצ"ל דף ק"א קיימי מיב"ד שטעמו חסונה איך מוחלין להם והטעם הוא פטור שח"כ יתעטל כל דין פונס ב"ד לכל אהך יאמר שטעה חסונה ועיין ג"כ בה"ק ח' א"ו"ח כ"ל א"ל ולכ"ז דברי החו"מ נכונות ויש לענין ד"ל ש פטור לא מענשי בגר שנתגייר סה"י פסח חסונה וקאי שמיא גליא אבל נמיהה ב"ד לא מועיל חסונה ונתחייב צדיני אדם ולפ"ז זה דוקא בעה שנתחייב כבר מיתה אבל כאן שכל הכאה וקללה לא נתחייב כבר א"כ כל דהוה כקטן שנולד נהכפר לו ולא כיון דאמר דהב"ד לא יוכל לפוטרו על מה שנתחייב כבר דהא אז לא הוה פלוג פונס ב"ד רק ב"ל ש נד"ש מופיל חסונה נגרוהו וז"כ • מיכרסא הא למצואר

חות יאיר סי' עט

ויש להמתיק הענין בטוב טעם, כי הענין שגר שנתגייר כקטן וכו' מפני שקבלת עול תורה ומצות מכפר על כל תועבת ה' אשר עשה [כי בגר שהיה גוי כופר בבורא עולם עסקינן] כמו תשובה מעלייתא, כאלו עשה אותו מעשה ביהדותו ועשה תשובה, לכן לא יועיל לו גירותו בדבר שחייב עליו מיתת בית דין כמו שלא יועיל גם כן בישראל על ידי תשובה. מכל מקום באשר עתה [הוא] ישראל לא נוכל לדוננו במיתת בן נח, גם לא להחמיר אם מיתת ישראל חמורה, ודו"ק וק"ל.

נקוט מיהא דאם בידו גולה, והוא הדין גניבה דהוי גם כן אביזריה דגזל, וגם כן נוכל למעטו מכל עץ הגן כמו שכתב העשרה מאמרות בחשבון שלשים מצות של בן נח, חייב להחזיר, משא"כ אם בידו אבידת ישראל דלא נצטוה בגיותו, או ריבית וכהאי גוונא, ודאי פטור. והכי מוכח בפרק הריבית [בבא מציעא דף ע"ב ע"א]. ונראה לי דמקבלין הגזילה מידו אם ישיב כמו שמקבלין מישראל אם אינו גזלן מפורסם.